

STANOWISKO NR 94/24/P-IX
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 6 grudnia 2024 r.

**w sprawie propozycji zmiany ustawy o pobieraniu, przechowywaniu
i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów**

W trosce o rozwój polskiej transplantologii i promowanie dawstwa żywego Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej uważa, że w toku przyszłych prac nad ustawą o rejestrowanych związkach partnerskich należy uwzględnić także zmiany ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz.U. z 2023 r. poz. 1185) w zakresie poszerzenia możliwości bycia żywym dawcą komórek, tkanek lub narządów w celu ich zastosowania u drugiego partnera rejestrowanego związku partnerskiego bez konieczności uzyskania na to zgody właściwego sądu rejonowego.

Obecnie w Radzie Ministrów toczą się prace legislacyjne nad projektem ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich (wykaz prac legislacyjnych nr UD87), którego celem jest wprowadzenie instytucji rejestrowanego związku partnerskiego. Samorząd lekarski zwraca uwagę, że wprowadzenie tej instytucji do polskiego porządku prawnego powinno odpowiadać nie tylko potrzebom uregulowania kwestii prawnomajątkowych, ale także obejmować sprawy związane z ochroną zdrowia. Jak wskazuje Rada Ministrów, stworzenie ram prawnych dla rejestrowanych związków partnerskich jest konsekwencją wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie Przybyszewska i inni przeciwko Polsce, w którym Trybunał stwierdził naruszenie przez Polskę art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, tj. prawa do poszanowania życia rodzinnego i prywatnego. Projekt ustawy ma uregulować zasady zawierania i ustania rejestrowanego związku partnerskiego, prawa i obowiązki osób pozostających w rejestrowanych związkach partnerskich i stosunki majątkowe między nimi takie jak np. alimenty, opodatkowanie, dziedziczenie, a także prawa i obowiązki w zakresie wzajemnej pomocy.

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej uważa, że osoby, które - o ile polski ustawodawca zdecyduje się wprowadzić takie rozwiązania - będą tworzyć

rejestrowany związek partnerski, powinny mieć możliwość bycia żywym dawcą komórek, tkanek lub narządów w celu ich zastosowania u drugiego partnera rejestrowanego związku partnerskiego bez konieczności uzyskania na to zgody właściwego sądu rejonowego, o której mowa w art. 13 ustawy.

Obecnie zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1 oraz art. 13 ust. 1 ustawy pobranie komórek, tkanek lub narządu od żywego dawcy może nastąpić tylko na rzecz krewnego w linii prostej, rodzeństwa, osoby przysposobionej lub małżonka. Pobranie na rzecz innej osoby może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu zgody sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu dawcy.

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski